

DISSERTATIO

DE VERIS FICTISQUE PRODIGIIS, ac Dæmonum & Angelorum in corpora potestate.

Nihil in vulgari sermone frequentius, quam de prodigiis, atque bonorum malorumque Spirituum per corpus operationibus; nihil est etiam, cuius minus clara, atque ficta omnino ideæ, quam de his omnibus rebus suppetunt. Viri quidam acri, ut ipsi quidem censent, ingenio, ac minimè trepido, omnia quæ de Angelorum potestate, & apparitionibus feruntur, sicut & de præstigiis, quibus sensus hominum fallunt, Dæmonum in corpora infestationibus, subitisque tandem per illos aeris, cæterarumque rerum immutationibus; ea, inquam, omnia tanquam vana muliercularum terribilissima reputantes, qui credulam hisce rebus mentem addixerint, eos pietate & miseratione prosequuntur. Alii contrariis planè studiis exorbitantes, omnes Dæmonum, Magorum, Veneficorum fabellas probant. Nihil illis in prodigiis, historiis de apparitionibus Spirituum, atque Dæmonum corpora obfidentium suspectum. Alii tandem, pravâ sanè & noxiâ spiritus habitudine, quæ de prodigiis, Angelis, Spiritibus &c. feruntur, omnia eo argumento rejiciunt, quod scilicet plura vulgata sint prodigia vel ficta omnino, vel naturalibus quibusdam insuetisque causis, sed latentibus, tribuenda.

Hanc itaque questionem occasione eorum, quæ de prodigiis Magorum Pharaonis, de Spiritu Samuelis Sauli exhibitio leguntur, nos examinandam assumimus. Quæ ut ordine procedant, dicendum prius à nobis de natura, potestate atque caractere prodigiorum; dein de Angelorum bonorum malorumque ad prodigia patranda facultate.

Verum prodigium, juxta insitam nobis ideam, res est regulæ naturæ consuetas transcendens. Vir super aquas gradens, in aera suspensus, ignotas linguas subito callens, virgæ in anguem subito transformata verum prodigium referunt. Fictum autem prodigium illud concipimus, quod naturæ leges in speciem tantummodò superat; uti coma subito concepto igne deflagrans, quod pingui aliquo humore fortè delibuta esset, (uti de coma Iuli aliorumque ferunt) ignem illum intactos relinquere crines &c.; nullo hæc prodigio fieri potuisse constat; cum in lineo panis vini spiritu imbuto, quotidie observemus, ignem, absumpto liquore, linum re-

linquere. Plura sanè hisce similia occurrunt, quibus latens & occulta causa prodigii apud nos famam conciliat.

Scitè etiam observat S. Augustinus ea, quæ nobis prodigia jure meritoque creduntur, naturalia simul esse, & supra naturam; naturalia quidem, cum eandem Dei voluntatem, in qua tota naturæ ratio, habeant authorem; supra naturam verò, quod à consuetis naturæ legibus exorbitent. Addit insuper: *Nec (a) enim ista cum sunt, contra naturam sunt, nisi nobis, quibus aliter natura cursus innouit, non autem Deo, cui hoc est natura, quod fecerit.* Et alibi [b]. *Quomodo est contra naturam, quod Dei sit voluntate, cum voluntas tanti utique Conditoris, condita cujusque rei natura sit? Portentum ergo sit, non contra naturam, sed contra quam est nota natura.* Satis profectò constat hoc Augustini dictum: *Voluntas Dei est cujusque rei natura*, de rebus tantum naturalibus intelligendum esse; cum aliqui alia sit moralium ratio; quanquam in moralibus æquè ac in physicis omnia possit Deus. Sed in moralibus agentis gratiæ non inertis quodam modo obsequitur voluntas hominis, sicuti materia animæ & libertate destituta, Creatori.

Spinosa nunquam prodigia fieri posse demonstraturus, naturæ cursum præverti unquam posse, hoc argumento negat: Naturæ leges ipsissima sunt Dei volentis decreta, quæ si immutari unquam contingeret, ipsè immutabilis Deus mutaretur. Stent ergo, ait, ab immoto Deo immotæ naturæ leges; & prodigia, quæ naturæ prævertunt leges, facessant (c).

Hujus Scriptoris de summo Deo sententia eò tendit, ut eodem semper tenore, absoluto, necessario, atque generali agere illum constituat; ex quo illud consequitur, naturæ cursus & effectus, qui à Deo disponente unice pendent, invariabiles esse & immotos; nec fieri unquam posse, ut illis vel minimè exorbitantibus, de ratione summæ illius Providentiæ, sapientissimæ, immobilis, sibi que semper constantis aliquid non decesserit.

Hoc Authoris systema, magnificum, primo aspectu, & Dei, sibi semper constantis, ideam omnem implens; re tamen æquam summi illius liberi, sapientissimi atque potentissimi ideam penitus destruit. Ejus enim voluntas, quæ secunditatem potentia meretur, neque ab eventibus pendere, vel rebus ab ipsa productis servire

a De Gen. ad lit. lib. 6. cap. 13.

b De Civ. Dei lib. 2. c. 8.

c Spin. Tract. Theol. polit. c. 6.

unquam cogitur; semper quin potius libera, & semper sibi constans, decreta sua solo regit arbitrio. Tempus omne, eventus, rerumque circumstantiæ, motus quin etiam create voluntatis quicumque Divinis ab ævo obtutibus exhibentur, ut eorum quæ prius, quæ modò, quæque in futurum accidere nunquam contigerit, nihil ipsi fuerit impervium, nihil occultum. Nihil insuper præter Deum authorem in Mundo, nullus in corpore motus agitur; quanquam ita rebus omnibus manum admoveat, ut in agentibus singulis eorum foveat libertatem. Cùm autem novi aliquid in Mundo acciderit, non ita constituendum de ipso, quasi rem aliquam antehac occultam tunc primò cognoscens, novam de illa decretum rogaverit. Semel ille omnia ab æterno ita statuit, ut ipsa rerum mutatio ab immutabili illo consilio ab ævo decreta, æternum manserit. *Opera mutat, consilia non mutat (d).* De singulis creaturis pro arbitrio citra dispendium naturæ disponit, cùm non alia sit rerum natura, quam ipsa Dei disponentis voluntas [e]. Causarum secundarum connexio, earum ad generales motuum leges subordinatio, partium Universi inter se dispositio, singula hæc sibi certè aded fixa & constantia sunt, ut ab uno tamen summe libero, cui inexploratum nihil, dirigantur; ab uno illo corpora omnia pendent; & motus, & cum maxime à consuetis atque præscriptis sibi in rerum gubernatione legibus recedit, tunc potissimum libera illa suæ voluntatis decreta fixa ab æterno & rata exequitur. Maneat ergo, prodigia Dei providentis alto consilio disponentis, ipsamque rerum œconomiam fovere potius, quam pervertere.

Augustam prorsus Spinosa Divinæ voluntatis ideam sibi præscripsit, dum constanti illius ita consuluit, ut libertatem negarit. Ludit profectò de nomine *Legis naturæ*, quasi scilicet aliud quam Dei voluntatem designaret, vel prodigia naturæ leges destruerent; cum tamen Dei voluntatem ipsissimam esse rerum naturam, jam ostenderimus. Prodigia verò libera quidem Dei voluntatis sunt opus; non voluntatis quidem, generales atque consuetas naturæ leges dirigentis, sed peculiaris, quæ sibi pro sua libertate agenda quædam insueta reservat. Hæc vera prodigii notio.

Ex his planè colligi posse arbitror, prodigiorum facultatem soli Deo reservari, ut in ejus privilegii communionem neque Angelis, neque Dæmones, neque animæ à corpore secretè, venire unquam possint. Quanquam eorum precibus aliquando, sicut & eorum ministerio atque instrumento factum est, ut Deus prodigia patraret; sicuti de Angelis, & Prophetis in V. T. de Apostolis in Novo legimus. Verùm de malis Spiritibus non ita facile intelligimus, qui tantum valuerint, ut prodigia patrarent; neque enim sive vi sua illa operari, sive à Deo precibus impetrare poterunt. Quare Deum illis ultionis suæ ministris usum in prodigiis exhibendis credimus; nisi forte nullam à

Dæmonibus verum prodigium factum unquam, sed omnia ad præstigia & ad occultam aliquam, sed naturalem causam deputare maluerimus. De hoc igitur in præfentiarum agendum.

Magi Pharaonis, narrante Scripturâ, virgas in angues, aquas in sanguinem, Moisaica prodigia æmulaturi, transmutarunt (f). Ab his Magorum prodigiis ita Moses cavendum monet, ut simul à Dæmone patrari illa non ambigè suadeat (g). *Si surrexerit in medio tui Prophetes, aut qui somnium vidisse se dicat, & prædixerit signum atque portentum; & evenerit, quod locutus est, & dixerit tibi: Eamus & sequamur Deos alienos... non audies verba Prophetæ illius, aut somniatoris, quia tentavit vos Dominus Deus vester.* Dæmonis Beelzebub potestate in pellendis malis Spiritibus usum Jesum Christum exprobrantibus Phariseis, objectam calumniam ipsè Christus diluens, hanc quidem in prodigiis patrands potestatem Dæmonis non negat; sed vix fieri potuisse dicit, ut Satan Christo adversario suo obsequens, secum ipse pugnaret (h). Alibi etiam cavendum nos monet à prodigiis Pseudo-prophetarum (i). Antichristi signa & portenta omnia Apostolus persequitur (k); docet insuper, Satan in Angelum lucis aliquando se transformare. Plures tandem ex Patribus Magos Pharaonis virgas suas in angues verè transmutasse censuerunt; quòd quidem sine vero prodigio fieri potuisse, vix in animum inducimus.

Origenes pari serè prodigio utrimque contigisse, ut Moyses nimirum & Magorum virgæ in angues transmutarentur, luculenter asseruit (l); quanquam angues in virgas restituere Dæmon frustra tentavit; quippè quòd: *Contraria virtus male quidem facere aliquid potest, sed restituere in integrum non potest.* Theodoretus calumnias eorum diluens, qui Moyses prodigia Magiæ accusabant (m), nihil habet in promptu nisi Magorum Pharaonis de prodigiis illis genuinam confessionem: *Digitus Dei est hic.* Tandem, ait, si Moyses præstigiis tantum intuentes sefellisset, Magi, aliis objectis præstigiis, impostorem arguere potuissent.

S. Augustinus hac sibi propositâ questione (n), an scilicet virgæ Magorum nomen tantum & inanes angium figuræ, seu veri essent colubri; respondet, ex ipsa Scripturæ phrasi par utrinque, & in Moysè, & in Magis, prodigium satis designari. Quid ergo, ait, Dæmones pari cum Deo creandi virtute pollent? Neque enim aliter tam prompta rerum mutatio fieri unquam potuit. Minimè illi quidem, sequitur Augustinus, sed sementinum aliquod rerum corporearum principium per omnia latè elementa diffunditur, quod apta ostendens agentia, res singulas producit. Si quæ autem eà occasione res novæ producuntur, non creati quidem; non enim è nihilo prodeunt; sed procreari tantum, & è materno causarum suarum sinu educi censendæ sunt.

Ita fieri potuisse censet S. Augustinus, G 2 ut

d Aug. Conf. l. 1.

e Cont. Faust. l. 25. c. 5.

f Exod. 5. &c.

g Deut. 13. 1.

h Matth. 9. 34.

i Matth. 24. 24.

k 2. Thessal. 2. 9.

l Orig. hom. 13.

m Num. Essi-

cit similiter

contraria vir-

tus virgam ser-

pentem, sicut

fecerat virtus

Dei &c.

n Theod. q. 18.

o Quæ. 21. in

Exod. Deus ve-

rd solus ve-

rus Creator est,

qui causas ip-

sas & rationes

seminarias re-

bus inseruit.

ut projecta à Magis virgæ momento in angues transmutarentur; dicto enim citius Demones solutæ virgarum materiæ aptas causas angibus procreandis applicarunt. Qui verò causas & principium illud è nihilo produxerit, solum Deum idem Vir Sanctus agnoscat. Paria repetit in suis Libris de Trinitate (o); sicut & de Civitate Dei (p), ubi probat Dæmones sine peculiari Dei auxilio vim suam exerere non posse; omnem insuper potestatem novas producendi creaturas illis abjudicans, solum immutandi creatas à Deo species virtutem permittit; quare, ait, non tantum immutare animarum naturas frustra conarentur; sed nec in corpus hominis valent aded, ut in belluam redigere possint. Tandem in Epistola ad Deogratias (q), *Quoniam*, ait, *& Demones nonnulla faciunt Angelis sanctis similia, non veritate sed specie; non sapientiâ, sed planè fallaciâ.* Quæ facile de prodigiis Paganorum ab Augustino dicta sunt, non de iis, de quibus S. Scriptura tanquam de veris ac minimè fucatis prodigiis narrat.

S. Thomas Augustini argumenta & sententiam adoptans (r), omnes à Dæmonibus inductas rerum immutationes naturæ legibus consonas ostendit; novis enim, ait, motibus, vel novâ formâ certæ substantiæ inditâ, novas stare res Dæmones jubent; quæ verò, pergit, aliquando Dæmonum prodigia supra naturam apparent, hæc sanè præstigia censenda sunt.

Plerique ex Commentatoribus in eandem sententiam abierunt, cujus tota difficultas in eo versatur, an solâ causâ naturalis applicatione fieri potuerit, ut ex virgarum materiâ nova substantia promptè compingeretur. Tollatur rem esse impossibilem judicans, fieri potuisse censet ut Dæmon, pro ea, qua plurimum valet, agendi dexterritate, subductis clam virgis, veros angues substituerit (s). Alii malum Dæmonem, cui Moyfis consilium, jam ab ipso Moyse populo revelatum, innotuerat, virgas antea paulatim præparasse malunt, ut opportuno tempore in angues transmutarentur (t).

Utcumque tamen res contigerit, Patres, & Interpretes nullum intercessisse in ea re prodigium satis conveniunt. Miram illi quidem & singularem metamorphosim, naturæ tamen legibus consonam, fatentur; sed neque in Scriptura unquam Dæmonum & Pseudo-prophetarum prodigia, veri prodigii elogio donata animadvertunt. Nunquam etiam malos Spiritus liberâ & independenti potestate, utos, ex eadem Scriptura novimus. Apostolus quin etiam Antichristi signa ita describit (u): *Cujus est adventus secundum operationem Satanae in omni virtute, & signis, & prodigiis mendacibus, & in omni seductione iniquitatis in iis, qui pereunt.* Si quando in S. Scriptura Dæmonis prodigia aliqua referantur, statim à Deo ita permittente, atque malis Spiritibus ultionis suæ ministris uso facta dicuntur. In narratione plagarum Ægypti legimus, Deum Magorum virgas in angues, Nili

aquas, iisdem Magis authoribus, in sanguinem transmutari fuisse; sciniphas verò, Deo renuente, producere illos nequicquam tentasse (x). Quid, quod eodem cum cæteris Ægyptiis tato iisdem plagis Magi illi affecti sunt? Deo ita disponente, ut pro ejus arbitrio & virtutem illi suam exeri, & in ordine contineri faterentur.

S. Augustinus veros quidem angues è virgis Magorum proditiisse consentit; sed, ait, non fuerunt tamen creatores Draconum nec Magi, nec Angeli mali, quibus ministris illa operabantur (y). Satana quidem datum est, ut occasionem & causas instruat rerum productioni aptas; at nova creare uni Deo, à quo singulis naturalibus agentibus accepta virtus, reservatur.

Alibi verò docet (z); totam malorum Spirituum potestatem in eo sitam esse, ut malos Deo permittente puniant; bonos exerceant: *Nec ideo, sequitur, putandum est istis transgressoribus Angelis ad nutum servire hanc visibilibus rerum materiam, sed soli Deo.* Paria de virgis in colubros transmutatis docens S. Thomas (a), addit deinde: *Non verè habent rationem miraculi, quæ sunt virtute aliquarum naturalium causarum.* Si ergo S. Augustino, & Thomæ fides habeatur, veri patrandi miraculi potestas nulli prorsus creaturæ, sed Deo tantum conceditur.

Reliqui ex Patribus in iis, quæ ad prodigia spectant, malis Spiritibus minus concedunt; quippe qui virgæ Magorum merito præstigio angues spectantium oculis exhibuisse sustineant. Tradit Philo, Magos illos omnibus artis suæ conatibus eludendis veris Moyfis prodigiis laborasse; quanquam, ait, alios decipere moliti, suis ipsi artibus decepti sunt; id agente Numine, ut virga Aaronis Magorum angues voraret (b). Licet verò alibi idem Scriptor veros angues ex Magorum virgis productos pro certo constituere videatur; addit tamen, virgam Moyfis serpentes à Magis productos, & de novo in pristinam virgæ naturam restitutos vorasse; quo Deus prodigio, ait, iniquos rei æstimatores docuit, ea, quæ à Moyse portenta patrata sunt, non callidi alicujus veteratoris dolos æstimari debere, sed Divinæ operationis, cui nihil impossibile, vera & genuina miracula (c). Quo sanè dicto satis Autho'r insinuat, Magorum virgas artis tantum præstigio, serpentis speciem, non rem exhibuisse.

Josephus loquentem inducit Moysem ad Pharaonem in eam sententiam; transmutate scilicet se virgam suam in anguem, non mero tantum præstigio, simplicioribus fallendis, uti à Magis factum fuerat, sed vero prodigio Divinâ virtute patrato (d). Pseudo-Justinus totum hoc Magorum opus malo Spiritui, imputat, qui spectatorum oculos præstigio fallens, anguim & ranarum speciem inane & vacuam exhibuit [e]. S. Justinus ea Magorum miracula in eodem sensu habet cum prodigiis Paganorum; quibus Dæmon simplicioribus imponit (f). Quid autem hæc

x Exod. 8. 18. & 9. 10.

y In Exod. 9. 21.

z De Trin. l. 3.

a 2. 2. quest. 178. ar. 1. ad 2.

b De Migrat. Abraham.

c Philo. l. x. de vita Mos.

d Antiq. l. 2. c. 5.

e Quæst. ad Orthod. q. 22. f In Dialog. cum Tryphon.

o De Trinit. l. 3. c. 8. p De Civ. Dei, l. 18. c. 18.

q Ep. 102. nov. Edit. q. 16. n. 32.

r 1. par. 9. 104. art. 4.

s Tostat. in Exod. 7. q. 20.

t Cajet. & Bar. rad. & Jans. in Exod.

u 2. Thessal. 2. 9. 10.

nisi præstigia? Tertullianus de hoc argumento ita differit: *Corpora videbantur Pharaoni & Ægyptiis Magicarum virgarum dracones; sed Moyse veritas mendacium devoravit (g).*

g De Anim. c. 57.

h Hieron. Allegasia c. 2. ad fin.

i De Vita Moy. sis.

k De promiss. part. 1. cap. 5. l In 2. Timoth. cap. 3. m in Exod.

Hæc Tertulliani verba præ oculis habuisse Hieronymus videtur, de Antichristi miraculis in hac sententiam locutus (h). *Quomodo enim signis Dei, quæ operabatur per Moysen, Magi suis resistere mendaciis, & virga Moyse devoravit virgas eorum; ita mendacium Antichristi veritas devorabit.* S. Gregorius Nyssenus (i), S. Prosper (k), Ambrosiaster (l), Rupertus Abbas (m), aliique fida omnia, & mera præstigia in prodigiis Magorum agnoscunt.

At enim sine prodigio fieri non potuit, ut Magorum virgæ sive occulto & subtili Dæmonum artificio novam induerent anguim figuram, sive adstantium oculis induisse viderentur, quamvis alioqui virgarum naturam in se retinerent. 2. Si Deus fallentes iis dolis Dæmones, suæ voluntatis arbitrio dirigit, commissi cum illis criminis reus habendus esset; quippe qui mali hominibus irrogandi adiutorem sese præbuisse. 3. Si genuina illa prodigia censenda sunt, quæ & certas naturæ leges, & agentis naturales vires excedunt, vera à fictis miraculis discernendi ratio difficilis hominum plerisque continget; quare satis certum à miraculis argumentum vix erit quod deducatur; quis enim naturæ leges omnes discussit?

Hic ergo difficultatibus singulis ista reponemus. 1. Quæ singulis Angelis, Dæmonibus, animabus à corpore secretis, naturalis vis inest, quidque proinde in corpora valeant, ut naturalia à supernaturalibus discernantur, vix est quod à nobis determinetur. Subtili quadam corporis materiâ, aurâ tenuiori, Angelos, Dæmones, & animas constare Veterum nonnulli autumantur (n); quare, inquirunt, Dæmones sacrificialium nidioribus (o), cantilenis, sanguine victimarum, muliebri coitu delectantur; sicut & certis adstringuntur temporibus, locis, & ædificiis. Quod autem bonos à malis Angelis apud illos distinguat, prout erat & obstinatum in deteriora studium, quo mali Angeli, ejusdem alioquin cum bonis naturæ, detinentur. Ita planè duos oculos vel aures ex vitio alterutrius distinctos diceremus (p). Subtilium istorum corporum dotem esse immortalitatem rati, crassiori resoluta corpore, tenuè illud, quo anima constat, & instar corporis crassioris efformatum erat, manere censebant. Hoc autem animæ corpus, ab altero crassiori secretum, Veteribus nonnullis astris simile (q), fulguri simile dicebatur; atque ex luce nonnunquam circa sepulchra micante, argumentum de animæ immortalitate, de figurâ illius cum corpore affinitate, iisdemque servatis, quas olim in corpore habebant, inclinationibus trahebant. Laudatur etiam in eam rem historia divitis improbi, & Lazari; tum illud S. Thomæ: *Nisi videro in pedibus ejus & manibus fixas clavos, non credam.* Persuasum enim habebat Apосто-

n Vide Orig. in prom. l. 1. de princ.

o Idem cont. Cels. l. 7. & l. 8. Vide Spencer. not. in hunc libr.

p Orig. l. 23. in Jo.

q Orig. con. Cels. Iren. l. 2. c. 62. & 63. Vi. de Porph. de abst. animal. l. 2. pag. 212. 213. edit. Lugd. 1620.

lus, ait Origenes, fieri potuisse, ut animæ Jesu Christi ea esset cum corpore similitudo, qua Apostoli facile deciperent.

Cum tamen alia jam obtinuerit de Angelis sententia, aliter proinde nobis de Spirituum in corpora operationibus philosophandum. Si Veterum illa opinio admitteretur, facile profectò intelligeremus, qui fieri potuisset, ut tenuè illud Angelorum corpus immutandis organis animalium & elementis valeret. Cum enim corporum nostrorum structuram, atque cætera naturæ arcana perspecta haberent; quæ potissimum commoveant organa, quæve impellant causas secundas, occultâ quadam & subtili vi, corpore tenuissimo instructi agentes, quibus nec ingenium deesset nec sapientia, nosse equidem poterant. Quare miraretur & præter fidem agere viderentur; nihil tamen præter notas naturæ leges factum intelligeremus. Quid ni enim corpus sibi non ab simile corpus aliud moverit? Quod autem tenuè sit & subtile, in corpora facile irrepens, penitiora omnia pervadit; cum interim crassum aliud corpus in ipso veluti limine subsistere cogatur.

Alia est igitur nobis via disputationis tenenda. Spiritus, cui, præter intelligendi & volendi facultatem, omnia desunt, cur in corpora naturaliter agat, nihil est; nihilque illi cum materia commune, ut ei disponende per se veluti manus possit admove. Quare vel Dæmon aptam ad anguem compingendum materiam in virgis Magorum per se disposuisse dicatur; vel intuentium oculos præstigio aliquo ita fascinavisse, ut intueri se anguem crederent (quod vel ipsos aspicientium oculos præstingendo, vel inane spectrum ante obtutum offerendo præstari potuisset); hæc tamen omnia naturæ purè putæque intellectualis vim omnem superant. Hæc tantum de Spiritibus ratione magistrâ dicimus; cum verò plura illos in corpora valuisse Divinâ revelatione noverimus, inunda nobis est ratio, cur sine prodigio fieri illa potuisse exponamus.

Historiæ non infrequentes in S. Scriptura leguntur. Dæmoni tantummodò authori imputandæ; uti inflicta Jobo mala, energumeni quamplures in Evangelio; tentatio Jesu Christi per Diabolum, quo vehente ipse Jesus primò in verticem excelsum montis, dein in pinnaculum Templi translatus est. In his planè concessam Dæmoni patrandorum prodigiorum facultatem ab ipso Deo malis illius consiliis opem præstante, quis non impius & blasphemus crediderit? Nonne doli tunc & impietatis, quam Satanas meditabatur, reus Numen ageretur, si fallere eâ ratione homines, atque perdere volenti prodigiis suis serviret? Ne igitur malorum author dicatur Deus, instam sibi vim eâ occasione, Deo permittente, exeruisse Dæmonem fateamur oportet, quam scilicet Numinis permissionem obtinuisse cum Jobum affligeret, cum malorum Spirituum legio hominem in Evangelio infestaret, liquidò constat.

Quæ verò bonis Angelis authoribus in Scriptura gesta leguntur, sicut & animarum